

ΤΑΞΗ: 3^η ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ.

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Μ. Τετάρτη 20 Απριλίου 2022

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Προσφορά...ζωής

«Απεύχομαι σε οποιοδήποτε γονιό να του τύχει αυτό που συνέβη σ' εμάς, αλλά στην περίπτωση που βρεθεί στη θέση μας θα ήθελα να ακολουθήσει το παράδειγμά μας». Πόση δύναμη ψυχής χρειάζεται για να μιλήσει ένας γονιός έτσι; Δε ξέρω, αλλά θεωρώ πολύ ελπιδοφόρο το γεγονός ότι τελευταία διεθνώς πληθαίνουν οι δωρεές οργάνων. Μέσα από την τραγικότητα της απώλειας ενός νέου ανθρώπου, κάποιοι γονείς αποφασίζουν να δώσουν ζωή σε άλλους συνανθρώπους τους.

Το δημοσίευμα που διάβασα σήμερα (01/11/2017) στην «Καθημερινή» είναι τόσο επίπονο και τραγικό αλλά και τόσο εύθυμο και ελπιδοφόρο... Το παραθέτω αυτούσιο: [...] Ο κ. Νικόλαος Βουλγαρέλης, 40 ημέρες μετά το θάνατο του 19χρονου γιου του Δημήτρη ο οποίος έπεσε θύμα τροχαίου στην Κρήτη όπου υπηρετούσε –ήταν έφεδρος αξιωματικός– και την απόφαση της οικογένειας να δωρίσει τα όργανά του, μιλάει στην «Κ» για τις δύσκολες στιγμές και το μεγαλείο της προσφοράς. «Μετά το ατύχημα, το παιδί νοσηλεύτηκε στο Βενιζέλειο νοσοκομείο. Εκεί ήταν που έδωσε τη μάχη για τη ζωή. Οι γιατροί έκαναν ό, τι ήταν δυνατόν για να τον βοηθήσουν, να εξαντλήσουν και την τελευταία ευκαιρία». Η μητέρα του «έπιασε το χέρι του Δημήτρη, του ευχήθηκε καλό ταξίδι και απευθυνόμενη στους γιατρούς, είπε «κάντε τις ενέργειες που πρέπει για να μη χαθεί κανένα όργανο». Δεν ήταν μόνο η γενναία πράξη της μάνας, ήταν και η επιθυμία του ίδιου του δότη.

Ο Δημήτρης, μετά το θάνατό του, βοήθησε οκτώ (8) συνανθρώπους του. «Εφυγε άδικα», σημειώνει ο κ. Βουλγαρέλης «αλλά άφησε κάτι πίσω του.. Και με κάποιον τρόπο, ο γιος μας έμεινε στην αιωνιότητα: Χάρη στον Δημήτρη μία 60χρονη γυναίκα είδε το φως της. Είδε τα εγγόνια της για πρώτη φορά. Μία μητέρα με τρία παιδιά σώθηκε. Είναι ποτέ δυνατόν αυτή η μητέρα και τα παιδιά της να ξεχάσουν τον Δημήτρη μας;».

Επίσης, μια 53χρονη γυναίκα, που ήδη βρισκόταν σε τελικό στάδιο λόγω ηπατικής ανεπάρκειας, χάρη στο νεαρό δότη υποβλήθηκε στην πιο δύσκολη μεταμόσχευση για τα -μέχρι τότε- ελληνικά δεδομένα διάρκειας 19 ωρών και κέρδισε τη μάχη για τη ζωή.

Η 1η Νοεμβρίου κάθε έτους έχει θεσπιστεί από τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων (Ε.Ο.Μ) ως Πανελλήνια Ημέρα Δωρεάς Οργάνων. Η πολιτεία έχει να διαχειριστεί εκτός των γραφειοκρατικών «σκοπέλων» που χαρακτηρίζει δυστυχώς το «είναι» της και την άγνοια που γεννά προκαταλήψεις σε μεγάλο κομμάτι του κόσμου σχετικά με τη δωρεά οργάνων. Οφείλει να πείσει ότι κανείς δεν πρέπει να φοβάται ότι «θα τον σκοτώσουν οι γιατροί ή θα τον βγάλουν απ' τη πρίζα για να πουλήσουν τα όργανά του». Στη χώρα που γέννησε τη Φιλοσοφία και τον ορθολογισμό, επιβάλλεται η Πειθώ να είναι το μοναδικό κριτήριο διαπαιδαγώγησης.

Εκείνο που προηγείται της μεταμόσχευσης είναι το ανθρώπινο μεγαλείο, καθώς την ώρα της μεγαλύτερης **οδύνης** για την απώλεια ενός αγαπημένου προσώπου, κάποιος με μόνο του **κίνητρο** την αγάπη, τον **αλτρουισμό** και την γενναιοδωρία του, αποφασίζει, **υπερβαίνοντας** τον μεγαλύτερο πόνο, να **γεφυρώσει** την ζωή με το θάνατο. Αυτό σημαίνει στην πράξη η ιδέα της δωρεάς οργάνων.

Ωστόσο, στη χώρα μας τα στοιχεία παραμένουν απογοητευτικά: «Μόλις 4,3 άτομα ανά εκατομμύριο είναι δότες οργάνων στην Ελλάδα, την ίδια ώρα που στην Ευρώπη οι αριθμοί κυμαίνονται περί τα 22-25 άτομα» αναφέρει η κα Γιούλη Μενουδάκου (προϊσταμένη παρακολούθησης και συντονισμού μεταμοσχευτικής διαδικασίας του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων/ ΕΟΜ).

Άρθρο αλιευμένο από το διαδίκτυο, προσαρμοσμένο για τις ανάγκες της εξέτασης

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1^η δραστηριότητα

A1. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο των τριών τελευταίων παραγράφων του κειμένου [Η 1η Νοεμβρίου... ΕΟΜ]. (60- 80 λέξεις)

Μονάδες 15

2^η δραστηριότητα

A2. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις :

την ώρα της μεγαλύτερης οδύνης:

με μόνο του κίνητρο:

τον αλτρουϊσμό:

υπερβαίνοντας τον μεγαλύτερο πόνο:

να γεφυρώσει την ζωή με το θάνατο:

Μονάδες 05

A3. α) «*Η 1η Νοεμβρίου κάθε έτους έχει θεσπιστεί από τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων (Ε.Ο.Μ) ως Πανελλήνια Ημέρα Δωρεάς Οργάνων*».

Να εντοπίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική – παθητική) στο παραπάνω απόσπασμα (1 μονάδα) και να το μετατρέψετε στο αντίθετο είδος (1 μονάδα). Ποιες αλλαγές παρατηρείτε ως προς το ύφος; (2 μονάδες).

β) «*Η πολιτεία έχει να διαχειριστεί εκτός των γραφειοκρατικών «σκοπέλων» που χαρακτηρίζει δυστυχώς το «είναι» της και τις προκαταλήψεις που κυριαρχούν σε μεγάλο κομμάτι του κόσμου σχετικά με τη δωρεά οργάνων*». Τι πετυχαίνει ο αρθρογράφος με τη χρήση του γ' ρηματικού προσώπου; (2 μονάδες).

Μονάδες 06

A4. Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ως τρόπο πειθούς και την επίκληση στην αυθεντία. Να εντοπίσετε το συγκεκριμένο τρόπο πειθούς στο κείμενο και να αιτιολογήσετε τη χρήση του από τον αρθρογράφο προκειμένου να αναδείξει το θέμα της δωρεάς οργάνων στη χώρα μας.

Μονάδες 04

3^η δραστηριότητα

- A5.** Με αφορμή την Πανελλήνια Ημέρα Δωρεάς Οργάνων, το σχολείο σας διοργανώνει μία ημερίδα στην οποία ως πρόεδρος του 15μελούς συμβουλίου αναλαμβάνετε να εκφωνήσετε την εναρκτήρια ομιλία. Σε αυτή να αναφερθείτε στους λόγους για τους οποίους θεωρείτε ότι η Ελλάδα βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις, όσον αφορά τις δωρεές οργάνων. Πως πιστεύετε ότι μπορεί να συμβάλει το σχολείο, ώστε να αλλάξει αυτή η κατάσταση; (200–250 λέξεις)

Μονάδες 20**B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ****«Για να με θυμάστε»**

Το ποίημα-δοκίμιο του Αμερικανού Ρόμπερτ Νόελ Τεστ, υπέρμαχου της δωρεάς οργάνων, γράφτηκε το 1976 και αποτελεί έναν ύμνο στην ανάγκη δωρεάς οργάνων. Ο ίδιος ζητούσε, όταν διαγνώσκει ότι είναι εγκεφαλικά νεκρός, το κρεβάτι του να μην γίνει νεκροκρέβατο αλλά κρεβάτι ζωής.

Δώστε τα μάτια μου σε έναν άνθρωπο που δεν έχει δει ποτέ την ανατολή του ηλίου,
το πρόσωπο ενός μωρού ή τον έρωτα στα μάτια μιας γυναίκας.

Δώστε την καρδιά μου σε ένα πρόσωπο, στο οποίο η δικιά του καρδιά δεν έχει
προκαλέσει τίποτα άλλο παρά ατελείωτες μέρες του πόνου.

Δώστε το αίμα μου για τον έφηβο που τον έχουν βγάλει από τα συντρίμια του
αυτοκινήτου του, ώστε να μπορέσει να ζήσει για να δει τα εγγόνια του να παίζουν.

Δώστε τα νεφρά μου σε κάποιον που η ύπαρξή του, από βδομάδα σε βδομάδα,
εξαρτάται από ένα μηχανήμα.

Πάρτε τα κόκαλά μου, τον κάθε μυ, την κάθε ίνα και νεύρο του σώματός μου και
βρείτε έναν τρόπο για να περπατήσει ένα ακρωτηριασμένο παιδί.

Εξερευνήστε κάθε γωνιά του εγκεφάλου μου.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2022
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Nλ3Γ(ε)

Πάρτε τα κύτταρα μου, αν είναι απαραίτητο, και αφήστε τα αυξηθούν ώστε κάποια μέρα ένα άφωνο αγόρι να ξεφωνίσει στο φτερούγισμα μιας νυχτερίδας και ένα κουφό κορίτσι να ακούσει τον ήχο της βροχής από τα παράθυρα του.

Κάψτε ό,τι έχει απομείνει από μένα και σκορπίστε τη στάχτη μου στον άνεμο για να βοηθήσει τα λουλούδια να μεγαλώσουν.

Εάν πρέπει να θάψετε κάτι, ας είναι τα λάθη μου, οι αδυναμίες μου και όλες μου οι προκαταλήψεις απέναντι συνάνθρωπό μου.

Δώστε τις αμαρτίες μου στον διάβολο.

Δώστε τη ψυχή μου στον Θεό.

Εάν κάνετε όλα όσα σας ζήτησα, θα ζήσω για πάντα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1^η δραστηριότητα

B1. Να παρουσιάσετε σε μία παράγραφο 50-60 λέξεων την ιστορία, η οποία ξετυλίγεται στο ποίημα.

Μονάδες 15

2^η δραστηριότητα

B2. α) Ο ήρωας της ιστορίας μοιράζεται μαζί μας προσωπικές σκέψεις και επιθυμίες. Να κατονομάσετε τρεις διαφορετικούς τρόπους (λέξεις/φράσεις, σχήματα λόγου, ρηματικά πρόσωπα), με τους οποίους επιτυγχάνεται ο εξομολογητικός τόνος στο ποίημα (μον. 3) δίνοντας από ένα παράδειγμα για τον καθένα (μον. 6).

β) Το ποίημα ανήκει στην παραδοσιακή ή στη μοντέρνα ποίηση; (2 μονάδες). Να αναφερθείτε σε δύο χαρακτηριστικά που να πιστοποιούν το είδος του ποιήματος. (4μονάδες)

Μονάδες 15

3^η δραστηριότητα

- B3.** Ποιες σκέψεις και συναισθήματα σας προκαλούν οι «απαιτήσεις» του ποιητικού υποκειμένου προς τους γιατρούς; Να αναπτύξετε την απάντησή σας σε ένα ενιαίο κείμενο 100-150 λέξεων.

Μονάδες 20

ΧΑΨΙΑΚΗΤΗΝ